

ОТЗЫВ НАУЧНОГО КОНСУЛЬТАНТА

**на докторскую диссертацию Кушмуханова Жениса Сериковича по теме
«Ветеринарно-санитарная оценка мяса птиц при применении экстракта корня
солодки» представленной на соискание степени доктора философии (PhD) по
специальности 6D120200 – Ветеринарная санитария**

Актуальность выполненной работы. Актуальность исследования обусловлена несколькими важными аспектами, касающимися обеспечения безопасности и повышения качества продукции животного происхождения. В последние годы наблюдается увеличение интереса к использованию натуральных добавок в пищевой промышленности и ветеринарии.

Мясо птиц является частым объектом микробиологического загрязнения, что может привести к различным пищевым заболеваниям. В условиях увеличения глобальной торговли и массового производства продуктов питания, проблема контроля качества мяса и предотвращения его загрязнения становится особенно актуальной. Использование натуральных добавок, таких как экстракт корня солодки, может помочь в снижении уровня патогенных микроорганизмов и улучшении санитарного состояния продукции.

Работа докторанта Ж.С. Кушмуханова на тему "Ветеринарно-санитарная оценка мяса птиц при применении экстракта корня солодки" вносит значительный вклад в область ветеринарно-санитарной и пищевой безопасности. Исследование, проведенное в рамках диссертационной работы, отличается высоким уровнем научной проработки и актуальностью выбранной темы.

Основные научные и методологические положения. Структура и содержание представленной диссертационной работы Ж.С. Кушмуханова отвечает требованиям, предъявленным к докторским диссертациям и отражает основные моменты: тема научной работы актуальна, и носит законченный квалифицированный характер.

Цель работы заключалась в проведении комплексной оценки влияния экстракта корня солодки на ветеринарно-санитарное состояние мяса птиц. В ходе исследования была проведена тщательная оценка влияния экстракта на микробиологическое состояние продукта, органолептические и физико-химические характеристики мяса.

Научные результаты и их обоснованность. Результаты исследования демонстрируют, что применение экстракта корня солодки оказывает положительное влияние на качество мяса, способствуя улучшению его микробиологического профиля и повышению сроков хранения. Докторант использовал современные методы анализа, что позволило получить надежные и достоверные результаты.

Работа Ж.С. Кушмуханова характеризуется высокой степенью самостоятельности в проведении исследований, умением корректно интерпретировать полученные данные и делать обоснованные выводы. Применение экстракта корня солодки в ветеринарной практике открывает новые перспективы для повышения безопасности и качества мясной продукции.

Теоретическая значимость диссертационной работы:

Исследование выполнено на высоком научном уровне, и представленные результаты имеют значительную практическую ценность для отрасли. Докторант продемонстрировал глубокое понимание темы и умение применять теоретические знания на практике. Работа создает основы для дальнейших исследований в области применения натуральных добавок в ветеринарии и пищевой промышленности. Полученные результаты могут стимулировать исследование других растительных экстрактов и их потенциального влияния на безопасность и качество различных видов продуктов питания.

Структурная и содержательная целостность диссертации.

Диссертационная работа включает введение, обзор литературы, материалы и методы исследований, результаты собственных исследований, заключение, включающее выводы и практические предложения, список литературы и приложения.

Диссертация способствует разработке новых подходов и методов оценки ветеринарно-санитарного состояния мяса птиц с использованием натуральных добавок. Эти методы могут быть использованы для разработки более эффективных стандартов и протоколов контроля качества, что представляет собой важное направление в области ветеринарно-санитарной и пищевой безопасности.

Личный вклад в исследования. Работа Ж.С. Кушмуханова характеризуется высокой степенью самостоятельности в проведении исследований, умением корректно интерпретировать полученные данные и делать обоснованные выводы. Применение экстракта корня солодки в ветеринарной практике открывает новые перспективы для повышения безопасности и качества мясной продукции.

Таким образом, по актуальности, поставленным задачам, научной новизне и практической значимости, а также личному вкладу автора, представленная диссертация Ж.С. Кушмуханова "Ветеринарно-санитарная оценка мяса птиц при применении экстракта корня солодки" полностью соответствует по своему содержанию и всем требованиям КОКСОН МОН РК, которые предъявляются к диссертациям на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности 6D120200 – Ветеринарная санитария.

Научный консультант:

доктор биологических наук, профессор,
заведующий кафедрой ветеринарно-санитарной
экспертизы и фармакологии,
Федеральное государственное бюджетное образовательное
учреждение высшего образования «Оренбургский
государственный аграрный университет», РФ

Рамиль Шамильевич Тайгузин

Адрес: 460014, г. Оренбург, ул. Челюскинцев, д. 18.
Телефон: 8(3532) 68-97-10, E-mail: ramilwse@mail.ru

Подпись Тайгузина Р.Ш. заверяю,
ректор ФГБОУ ВО Оренбургский ГАУ

Алексей Геннадьевич Гончаров

Күшмұханов Женис Сериковичтің 6D120200 – Ветеринариялық санитария мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға ұсынған «Мия тамырының экстрактісі пайдаланылған құс етін ветеринарлық-санитарлық бағалау» тақырыбында орындалған диссертациялық жұмысына

ҒЫЛЫМИ КЕҢЕСШІСІНІҢ ПІКІРІ

Орындалған жұмыстың өзектілігін, оның қазіргі ғылым мен тәжірибе үшін маңыздылығын негіздеу.

Зерттеудің өзектілігі жануарлардан алынатын өнімдердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету және сапасын арттыруға қатысты бірнеше маңызды аспектілермен негізделген. Соңғы жылдары тағам өнеркәсібінде және ветеринарияда табиғи қоспаларды пайдалануға қызығушылықтың артуы байқалады.

Құс еті әртүрлі тағамдық ауруларға себепші болатын микробиологиялық ластанудың жиі нысаны болып табылады. Дүниежүзілік сауда мен азық-түлік өндірісінің жаппай үлғауымен ет сапасын бақылау және оның ластануына жол бермеу мәселесі ерекше өзекті болып отыр. Мия тамырының экстрактісі сияқты табиғи қоспаларды пайдалану өнімнің ветеринарлық-санитарлық қауіпсіздік төмендетуге және жақсартуға көмектеседі.

Докторант Ж.С. Күшмұхановтың "Мия тамырының экстрактісі пайдаланылған құс етін ветеринарлық-санитарлық бағалау" тақырыбындағы жұмысы ветеринариялық-санитариялық және тағам қауіпсіздігі саласына елеулі үлес қосады. Диссертациялық жұмыс шенберінде жүргізілген зерттеу жоғары ғылыми деңгейімен және таңдалған тақырыптың өзектілігімен ерекшеленеді.

Докторант сүйенетін негізгі ғылыми әдістемелік ережелер.

Ж.С. Күшмұхановтың ұсынған диссертациялық жұмысының құрылымы мен мазмұны докторлық диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді және негізгі тұстарын көрсетеді: ғылыми зерттеудің тақырыбы өзекті болып табылады және аяқталған, білікті сипатқа ие.

Жұмыстың мақсаты мия тамырының экстрактісінің құс етінің ветеринариялық-санитариялық жағдайына әсерін кешенді бағалау болды. Зерттеу барысында экстракт өнімнің микробиологиялық жағдайына, еттің органолептикалық және физико-химиялық сипаттамаларына әсері мүккіят бағаланды.

Докторант алған ғылыми нәтижелер.

Зерттеу нәтижелері мия тамыры экстрактың қолдану еттің сапасына оң әсер ететінін, оның микробиологиялық профилін жақсартып, сактау мерзімін ұзартуға ықпал ететінін көрсетеді. Докторант заманауи талдау әдістерін пайдаланған, бұл сенімді және дәл нәтижелер алуға мүмкіндік береді.

Ж.С. Күшмұхановтың жұмысы зерттеулерді жүргізуға жоғары дербестікпен, алынған деректерді дұрыс интерпретациялаумен және негізделген қорытындылар жасаумен сипатталады. Мия тамыры экстрактың ветеринариялық практикада қолдану ет өнімдерінің қауіпсіздігі мен сапасын арттырудың жаңа мүмкіндіктерін ашады.

Диссертациялық жұмыстың теориялық маңызы:

Зерттеу жоғары ғылыми деңгейде орындалған және ұсынған нәтижелер таңдалған саланың практикалық маңыздылығы үлкен. Докторант тақырыпты терен түсінетінін және теориялық білімді практикада қолдана білетінін көрсетті. Жұмыс ветеринария мен тағам өнеркәсібінде табиғи қоспаларды қолдану саласында одан әрі зерттеулерге негіз қалайды. Алынған нәтижелер басқа есімдік экстракттарын және олардың әртүрлі тағам өнімдерінің қауіпсіздігі мен сапасына ықтимал әсерін зерттеуге ынталандыруы мүмкін.

Диссертацияның құрылымдық және мазмұндық тұтастығы. Диссертациялық жұмыс кіріспеден, әдебиеттерге шолудан, зерттеулердің материалдары мен әдістерінен, өзіндік зерттеулерінің нәтижелерінен, қорытындыдан, практикалық ұсыныстар, әдебиеттер тізімі мен қосымшалардан тұрады.

Диссертация табиғи қоспаларды қолдана отырып, құс етінің ветеринариялық-санитариялық жағдайын бағалаудың жаңа тәсілдері мен әдістерін дамытуға ықпал етеді. Бұл әдістер сапаны бақылаудың неғұрлым тиімді стандарттары мен протоколдарын әзірлеу үшін пайдаланылуы мүмкін, бұл ветеринариялық-санитариялық және тағам қауіпсіздігі саласындағы маңызды бағыт болып табылады.

Докторанттың жеке үлесі.

Ж.С. Күшмұхановтың жұмысы зерттеулерді жүргізуға жоғары дербестікпен, алынған деректерді дұрыс интерпретациялаумен және негізделген қорытындылар жасаумен сипатталады. Мия тамыры экстрактың ветеринариялық практикада қолдану ет өнімдерінің қауіпсіздігі мен сапасын арттырудың жаңа мүмкіндіктерін ашады.

Осылайша, өзектілігі, қойылған міндеттері, ғылыми жаңалығы мен практикалық маңыздылығы, сондай-ақ автордың жеке үлесі бойынша Ж.С. Күшмұхановтың "Мия тамырының экстрактісі пайдаланылған құс етін ветеринарлық-санитарлық бағалау" атты ұсынылған диссертациясы мазмұны бойынша және Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің 6D120200 – Ветеринариялық санитария мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін диссертацияларға қойылатын барлық талаптарына толық сәйкес келеді.

Ғылыми кеңесші:

«Ветеринарлық санитарлық сараптау және формакология»
кафедрасының менгерушісі, профессор,
биология ғылымдарының докторы
Орынбор мемлекеттік аграрлық университеті, РФ

Р.Ш. Тайгузин

Перевод данного документа (Исх № _____) был выполнен с русского на казахский язык.

Переводческим бюро «Business Engineering».

Перевод является точным и соответствует его эквиваленту.

ИИН 890914450799

Тел: 87775665099

Подпись Ильясов

Ф.И.О. Саймакова Ирина Валерьевна

печать:

Осы құжат (№ _____) орыс тілінен қазақ тіліне аударылды.

"Business Engineering" аударма бюросымен.

Аударма дәл және оның баламасына сәйкес келеді.

ЖСН 890914450799

Тел: 87775665099

Колы Ильясов

Тегі, аты Саймакова Ирина Валерьевна

Мер:

Республика Казахстан, Западно-Казахстанская область, город Уральск

27 сентября две тысячи двадцать четвертого года я, Батырханова Светлана Жамбуловна - нотариус Западно-Казахстанского нотариального округа, действующая на основании государственной лицензии № 14008619 от 13 июня 2014 года, выдан Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерством юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи переводчика гр. Сайгаковой Ирины Валерьевны. Личность переводчика установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 4135
Взыскано, согласно установленного тарифа
Нотариус:

Проинумеровано и
пронумеровано
на 5 (пяти) листах

ET0907248280957182340W9630289

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия